

Preek 29 mei 2025, Hemelvaartsdag
HWS Ontmoetingskerk
Handelingen 1:1-14

Gemeente van Jezus Christus,

In de 18e eeuw zagen we in Europa dat de ongelijkheid tussen arm en rijk aan het toenemen was. De armen werden armer, de rijken werden rijker en de machtigen trokken steeds meer macht naar zich toe ten koste van de zwakkeren. Het werd op den duur een onhoudbare situatie. Het kon niet anders dan dat de mensen in verzet kwamen. Dat gebeurde in mindere mate ook in Nederland, maar vooral in Frankrijk. De Franse revolutie. Dat bracht goede ontwikkelingen met zich mee, maar ook heel negatieve. Het schrikbewind waarin tienduizenden mensen onthoofd werden, en uiteindelijk ook de Napoleontische oorlogen waardoor Europa zo'n twintig jaar lang het slagveld was van veel geweld. Wat een ellende. Had het ook anders gekund?

In Groot-Brittannië ging het inderdaad heel anders. In eerste instantie leken de ontwikkelingen in Engeland en Frankrijk veel op elkaar. De armoede nam toe, de machtigen trokken meer macht naar zich toe... Maar toen gebeurde er iets... Een periode in de geschiedenis die door historici the great awakening wordt genoemd. Geen bloedige revolutie, maar een opleving van het christelijk geloof in Engeland, en bijvoorbeeld ook in Amerika. In Groot-Brittannië waren belangrijke namen in deze tijd die van John en Charles Wesley en George Whitefield. Er gebeurde iets in en buiten de kerken. Tegenwoordig zouden wij het een opwekking noemen. Historici schatten dat zo rond een vijfde – een zesde van de bevolking van de Britse eilanden in die tijd ging geloven of een veel groter deel van het leven wijdde aan het geloof. Er gebeurde iets... Een opwekking... En in de decennia daarna had dat een enorme invloed op het leven in het Britse rijk. Mensen gingen liefdevoller met elkaar om, er kwam meer gelijkheid, er werden meer sociale wetten uitgevaardigd. Denk bijvoorbeeld aan de afschaffing van de slavernij, maar ook de geletterdheid van de hele bevolking nam toe. En de drang naar revolutie verdween vrijwel volledig... Een opwekking... En de hele maatschappij verandert ten goede...

Vandaag lezen wij het verhaal van Hemelvaart. Volgende week zondag horen we het verhaal van Pinksteren. Duizenden mensen die tot geloof komen... Maar daar houdt het niet mee op. Er is een beweging in gang gezet... Deze kleine groep gelovigen, zonder geld, zonder politieke macht, zonder aanzien... Groeide in een paar eeuwen tijd uit tot de grote wereldreligie. Uiteindelijk volgde de Romeinse keizer de stroom en werd ook christelijk, en nog een aantal decennia later werd het christelijk geloof zelfs de staatsreligie... Mensenlevens werden geraakt, veranderd. En niet alleen die van de mensen die tot geloof kwamen, maar van iedereen. Onder christelijk invloed werd de hele Romeinse samenleving humaner, vredelievender, geëmancipeerder... Liefdevoller... Een opwekking... En de hele maatschappij verandert ten goede... Het machtigste rijk ter wereld werd getransformeerd door... een klein groepje mensen zonder invloed uit een uithoek van het wereldrijk. Een opwekking.

In het Engeland van de 18e eeuw. Het Romeinse rijk aan het begin van onze jaartelling. En op nog zoveel meer plaatsen en tijden in de wereldgeschiedenis... Een opwekking... En de hele

maatschappij verandert ten goede... En dan nu de vraag... Ken jij ook die ervaring? Ken jij de levensveranderende kracht van het evangelie? Zie jij om je heen gebeuren dat door het geloof mensenlevens veranderd worden? Dat de maatschappij verandert, door Jezus? Zie jij dat? Of niet?

Als ik voor mezelf spreek zie ik eerder het tegenovergestelde gebeuren in onze maatschappij. De polarisatie neemt toe, het leven verhardt, steeds meer mensen lijken af te haken, en het vertrouwen in de politiek is op een dieptepunt en veel politici gaan maar door met dieper graven... En dat terwijl er grote zorgen zijn... Klimaat, gezondheidscrisis, spanningen op het wereldtoneel... Wij leven in een spannende tijd... Maar waar zijn de christenen? Waar is het christelijk geluid?

Als je de gemiddelde niet-gelovige vraagt naar de impact van het christelijk geloof vandaag de dag dan haalt hij of zij waarschijnlijk zijn schouders op: is die impact er dan? Wat een verschil met wat we net hoorden over Groot-Brittannië en het Romeinse Rijk!

Als je de gemiddelde niet-gelovige Nederlander van boven de veertig vraagt wat de kerk is dan denken ze het vaak wel te weten. Voor de één is de kerk een plek waar schuldgevoelens worden aangepakt, waar ze negatieve ervaringen aan over hebben gehouden... En voor de ander is de kerk een warme plek, waar liefdevol met elkaar wordt omgegaan... Maar is dat het? Zie jij daarin de transformerende kracht die we zagen in het Romeinse Rijk of 18e eeuw Engeland? En jij? Heb jij dat ooit gezien? Dat miljoenen mensen worden meegetrokken in de kracht van het evangelie? Dat levens veranderd worden, vreugdevoller worden, liefdevoller worden? Heb jij dat gezien? Dat het geloof als een lopend vuurtje jouw hele omgeving verandert?

Heb jij dat gezien? Meegemaakt? En zo niet, hoe komt dat? Hoe kan het dat het geloof vandaag vaak zo krachteloos lijkt te zijn in onze wereld? Terwijl het historisch vaststaande feiten zijn dat het geloof juist vaak zo enorm krachtig is? Dat vraagt naar de basis van het christelijk geloof. Waar draait het om? Waar gaat het om?

In onze tijd en dus ook in de kerk gaat het over de vraag wat wij doen. Er wordt gezegd dat we op een goede manier moeten leven. En als we dat goed genoeg doen dan leren we Jezus wel kennen. Ik heb bij het sterfbed van mensen gezeten die al hun leven naar de kerk gingen en zeiden: ik heb geleefd als een goed mens, en dus zal ik wel in de hemel komen... Dat is niet de boodschap van het christelijk geloof. Maar zovelen denken dat wel... Ze denken: het gaat om wat wij doen... En daar krijg je een menselijke vorm van het christendom van, krachteloos, telt niet mee, inhoudsloos... Dat verandert de wereld niet, dat bevestigt de wereld in haar wereldse denkpatronen... Het draait niet om wat wij doen.

Het gaat om wat Jezus doet. Wij lezen: 'In mijn eerste boek, Theofilus, heb ik de daden en het onderricht van Jezus beschreven, vanaf het begin tot aan de dag waarop Hij in de hemel werd opgenomen, nadat Hij de apostelen die Hij door de heilige Geest had uitgekozen, had gezegd wat hun opdracht was. Dat Hij leefde heeft Hij hun na zijn lijden en dood herhaaldelijk bewezen door gedurende veertig dagen in hun

midden te verschijnen en met hen over het koninkrijk van God te spreken.' Daar draait het om! Het gaat om wat Jezus doet, Zijn daden, Zijn onderricht, Zijn lijden, Zijn dood...

Als het van ons zou afhangen... Dan houdt het op... Door de hele Bijbel heen lezen we dat wij mensen niet uit onszelf bij God kunnen komen. Er ligt een blokkade op de weg... Dat is onze zonde... Misschien denk je wel: maar ik leef toch op een goede manier? Ik doe toch mijn uiterste best? Natuurlijk, ik leef niet perfect, maar... Nee, niets maar... Je leeft niet volmaakt, dus hoe kun je dan bij de volmaakte God komen?

Vergelijk het met een rechter. Je staat terecht in de rechtszaal en je zegt: Ik heb inderdaad die misdaad begaan, maar kijk ik doe al deze goede dingen, en ik beloof om geen wetten meer te breken... Hoe denk je dat de rechter zou reageren? Zou hij je daarom niet veroordelen? Nee, het verkeerde verdient recht, hoe goed je verder ook leeft. Dat verwachten wij van een rechter, zo gaat het in een rechtvaardige samenleving. Zou je dan denken dat de Almachtige God op een andere manier over het universum heerst? Wij verdienen een rechtvaardig oordeel... En Jezus heeft dat voor ons gedragen... De straf is betaald door Jezus. Als mensen kunnen wij onmogelijk terugvallen op onze eigen daden, het moet van Jezus komen.

We lezen: 'In mijn eerste boek, Theofilus, heb ik de daden en het onderricht van Jezus beschreven, vanaf het begin tot aan de dag waarop Hij in de hemel werd opgenomen'. Het is niet dat het eindigt met de Hemelvaart. Jezus begon Zijn werk te doen. Dat heeft Lucas, de schrijver van Handelingen en het Bijbelboek Lucas, beschreven. Maar het werk gaat door. Het evangelie vertelt over het begin tot de Hemelvaart. Handelingen gaat verder vanaf de Hemelvaart. Jezus gaat naar de hemel. Zo is Hij niet langer aan één plek gebonden, maar is Hij ook nu bij ons zoals Hij belooft. En door de Hemelvaart is de weg voor de Heilige Geest vrijgemaakt. Het is goed dat Jezus naar de hemel is gegaan, reden tot grote blijdschap. Jezus werkt. Het is Jezus zelf die Zijn kerk bouwt. En nu nog steeds.

Als ik als predikant hier kom met het idee: ik hoop dat ik een mooie preek hou, dat mijn woorden de mensen aanspreken, en dat ik geen fouten maak... Dan gaat het helemaal mis. In alles wat er in de kerk gebeurt zijn wij volledig afhankelijk van Jezus. Hij bouwt Zijn kerk, of de kerk wordt niet gebouwd. En daarvoor ontvangen we ook de Heilige Geest. We lezen de belofte van Jezus: 'Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen om mijn getuigen te zijn in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.' Christus geeft de opwekking, maar Hij gebruikt daarvoor mensen, mensen die geholpen, geleid worden door de Heilige Geest. Door de Geest kunnen wij dingen die onmogelijk zijn... Een opwekking... En de hele maatschappij verandert ten goede... Romeinse rijk, het Britse rijk in de 18e eeuw... Dat is heel groots, het kan ook heel klein.

Hiervoor was ik predikant in Woubrugge. Een klein dorpje. Dat was het ook aan het begin van de 18e eeuw. En als je de geschiedenisboeken moet geloven ging het die tijd niet goed met het geloof daar. Mensen geloofden wel, en een deel van de mensen ging ook wel af en toe naar de kerk, maar het leek zo krachteloos, zo dood... Rond 1710 kwam iemand nieuw in het dorp wonen. Claes Janzoon Poldervaart. Een man die vertrouwde op Jezus en geleid werd door de Heilige Geest. Hij

organiseerde gebedsbijeenkomsten en Bijbelkringen... De mensen die daar kwamen werden veranderd. Geraakt door het geloof... Hun leven veranderde... Ze werden navolgers van Jezus... In eerste instantie wilde de kerk in Woubrugge er niets van weten. Hield hen op afstand... Maar als Christus voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn? Ook de predikant werd meegenomen in deze opwekking. En het gaf de voedingsbodem in Woubrugge voor een opwekking die het leven bepalend veranderde, verbeterde in de 18e eeuw. Woubrugge was in die tijd in Nederland een voorbeeld voor de kerken. Christus bouwt Zijn kerk, met de Heilige Geest, en Hij gebruikt mensen daarvoor... Een opwekking...

En als ik dan kijk naar deze tijd. De grote uitdagingen die ons als samenleving te wachten staan... Dan maak ik me zorgen... En dat doet de overheid ook. Wij moeten ons als burgers voorbereiden op rampen, 72 uur voor onszelf kunnen zorgen. En wordt er gezegd: het is niet de vraag of die ramp komt, maar wanneer... De nieuwe NAVO richtlijn wordt mogelijk 5% van de bbp. Als je bedenkt dat het in de koude oorlog nooit veel meer is geweest dan 3% dan denk ik, het gevaar is dus groter dan toen. Klimaat. Polarisation. Steeds meer mensen met mentale ziekten. De samenleving dreigt vast te lopen. De situatie lijkt op langere termijn onhoudbaar... Net als in de 18e eeuw... Komt er een nieuwe Franse revolutie? Met alle gevolgen van dien? Of... Of komt er een Opwekking? Als ik kijk naar het land, naar de wereld, en alle zorgen... Dan zie ik slechts één mogelijke uitweg: Jezus... Jezus, Hij alleen.

Wij mensen kunnen dit niet aan, dit gaat ons boven de pet. Maar er is er één, Hij die zit aan de rechterhand van God, en Hij kan al het verschil maken. Door Hem werd het Romeinse Rijk getransformeerd, het Britse Rijk in de 18e eeuw ook, en op nog zoveel meer plekken en tijden in de wereldgeschiedenis... Nu ook in de 21e eeuw? Europa? Nederland? Capelle a/d IJssel? Jezus kan het. En dus... Maak ik mij geen zorgen... Ik kan er niets aan veranderen... Alleen Jezus... En dus bid ik, en ben ik gericht op de leiding van de Heilige Geest. En dan... Dan is alles mogelijk... Niet door mijn daden, zeer zeker niet. Maar door Hem die Zijn kerk bouwt.

Laten wij in deze tijd het voorbeeld volgen van de leerlingen. We lezen: 'Toen ze in de stad waren aangekomen, gingen ze naar het bovenvertrek waar ze verblijf hielden: Petrus en Johannes, Jakobus en Andreas, Filippus en Tomas, Bartolomeüs en Matteüs, Jakobus, de zoon van Alfeüs, en Simon de Zeloot en Judas, de zoon van Jakobus. Eensgezind wijdde ze zich aan het gebed, samen met de vrouwen en met Maria, de moeder van Jezus, en met zijn broers.' Ze verwachtten het van Jezus. Hij moet het geven. En als Hij het geeft is het goed, en als Hij het niet geeft is het ook goed.

Wij vertrouwen op Jezus. Wij volgen Hem. In alles wat komen gaat. Jezus is Heer. Wij leggen het lot van onze kerk, van deze regio, van de hele wereld in Zijn handen. Want alleen daar is het veilig. En alleen als we het daar brengen hoeven wij ons geen zorgen te maken. Hij laat ons nooit alleen. Hij zorgt voor ons. Laten wij Hem zoeken, Hem vinden, groeien in geloof. En als Hij het wil komt er dan een opwekking. Wij leggen alles in de handen van Jezus. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410